

Referat

Møte mellom Rådgivende utvalg og Stabbursdalen nasjonalparkstyre

Sted: Stabburnes Naturhus og Museum, Vestre Porsangerveien 1335, 9710 Indre Billefjord

Dato: 15.02.2024

Tid: 17.30 - 21.30

Deltakere:

Finnmarkseiendommen	Christina Bjørkli
Stabbursdalen elveeierlag	Britha Marie Stavang Berg
Stabburnes Naturhus og Museum	Gry Ingebretsen
Skáíddeduottar siida	Anne Lovise Næss Gaup
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	Mona Skanke (leder)
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	Anna Ravna Gaup (nestleder)
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	Robert Wilhelmsen (medlem)
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	Grete-Liv Olaussen (medlem)
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	Tordis Beate Opdahl (oppnevnt varamedlem)
Nasjonalparkforvalter	Karoline Salmila

Meldt forfall:

Statens naturoppsyn

Daniel Boberg Leirbakken

Referat

Forvaltningen fikk tilbakemelding den 14. februar 2024 om at noen medlemmer av RU ikke ønsket å stille til møte før nytt nasjonalparkstyre var konstituert. Det nye styret er planlagt konstituert i mars.

Styreleder ønsket velkommen til møtet. Hun beskrev status for forvaltningsplanen og årsaken til at dette dokumentet ikke blir arbeidet med videre under dette møte. Styreleder har hatt ett møte med Miljødirektoratet på Stabburnes i mai 2023 hvor 12 leder fra Miljødirektoratet var på befaringsreise. Styreleder kunne presentere noen av utfordringene nasjonalparkstyret har, blant annet Lompolaveien. Stabbursdalen nasjonalparkstyre ønsker ikke å ta saken til jordskifteretten og på den måten kreve et veilag. Veien er ikke kun for selvbruk, her er det mange nye brukere. Nasjonalparkstyret har også uttalt seg per brev til Miljødirektoratet angående Lompolaveien. Videre har nasjonalparkforvalter hatt et administrativt møte med Miljødirektoratet i oktober 2023 i Trondheim, hvor hun kunne presentere utfordringene med Lompolaveien.

Det er viktig at jobben med besøksstrategi jobbes videre med, da dette dokumentet skal være en del av forvaltningsplanen. Det er derfor hensiktsmessig å ha dette møtet med de gamle styrerepresentantene som sitter med dagens oversikt over forvaltningen. Under dette møtet er det ønsket nye innspill fra Rådgivende utvalg. Jobben med dette dokumentet har vært utsatt lenge, og det har ikke vært tid på møtene med Rådgivende utvalg å diskutere besøksstrategi i tilstrekkelig grad.

Forvalter holdt en presentasjon på om nytt fra forvaltningen av Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområde i 2023, og holdt en presentasjon på hva en besøksstrategi skal inneholde og hvilke krav det er til dette dokumentet.

Forvalter holdt en presentasjon på hvor langt i prosessen man er kommet med dette dokumentet for Stabbursdalen.

På tross av at nasjonalparkstyret ikke har en ferdigskrevet besøksstrategi jobbes det alltid med teamet i den daglige forvaltningen. Forvaltningen har så langt:

- God oversikt av eksisterende kunnskap – det viktigste allerede i forvaltningsplanen (rapporter, historiske dokumenter etc.)
- Besøksundersøkelse er gjennomført
- Sårbarhetsvurdering er gjennomført, men også Naturtyper i Norge (NiN)- og artskartlegging – kan være behov for mere artskartlegging
- Oversikt over allerede kartlagte kulturminner – oppdateres kontinuerlig
- Invitert og gjennomført dialogsmøter:
  - Reiselivet
  - Reindriften
  - Rådgivende utvalg
- Vurderinger av omfanget av reiselivet lokalt, regionalt og nasjonalt - gjennom internettsøk og annen undersøkelse. Det skal oppsummeres en helhetlig oversikt over dagens status.
- Det er beskrevet oversikt over infrastruktur og tilrettelegginger inni verneområdet.
- Det er allerede tatt opp konkrete besøksstrategiske behov utenfor selve Stabbursdalen:
  - Uteareal og utstilling Besøkssenter Stabbursdalen nasjonalpark
  - Lompolveien – innkjørselen og trafikksikkerhet
  - Samarbeid om besøksstrategi for Stabbursnes naturreservat – mye felles man kan samarbeide om.

Temaer som ble diskutert:

Befaring av kraftlinjer pga. Statnett sine ønsker om 420 kV linje

Forvalter har befart området hvor det er foreslått kraftlinjer i Stabbursdalen landskapsvernområde. Det er tatt beskrivende bilder av hvordan området ser ut i dag.

Beiteskader og elgtelling

Det gjennomføres elgtelling hver år, også i 2023. Forvalter informerer litt om arbeidsgruppa som skal håndtere beiteskader på furu. Rapporten fra NIBIO om GPS-merking av elg skal publiseres om ikke lenge.

Styreleder uttaler at kvota for elgjakta settes før elgtellingene i Stabbursdalen er gjennomført, noe man ikke burde gjøre. Man bør samarbeide mer opp mot kommunen, som er den ansvarlige for kvotene.

FeFo v/Bjørkli viser til at det noen få år har vært satt kvoter etter elgtelling, og viser også til at det er kommunen som vedtar kvotene og FeFo skal oppfylle kommunens mål.

Bevaringsmål

Et av bevaringsmålene for Stabbursdalen vil være stiforsterking på stier som har blitt breie. Det skal følges opp gjennom kartlegginger av slitasje og ved at forvalter deltar på Stiskulen til sommeren. Hvilket tiltak som skal iverksettes er ikke vedtatt.

Problemer med uttak av furu til bålbrenning

FeFo - Kanskje folk ikke vet og at det må lages til mere informasjon. Ikke alle leser verneforskriften. Hun mener det er under skiturer en del av furuen blir tatt til bålbrenning.

Elveeierlaget – Lurt å ta saken til avisa for å gjøre folk oppmerksom på problemet.

Det kan informeres på parkeringen hvor man starter sin skitur, da det ofte er vinterbål furu brukes på.

Det kan informeres om dette under den årlige åpne skituren Stabbursnes Naturhus og Museum og nasjonalparkstyret arrangerer i lag.

Utfordringer med hærverk på vernegrenseskilt

Dette er straffbar handling og kan i noen tilfeller gi fengselsstraff. Å ødelegge vernegrenseskilt endrer ikke vernegrensene. Skiltene informerer kun om hvor grensen går, så det er lite hensikt i å ødelegge dem. Forvaltningen må prøve å formidle at dette er en straffbar handling.

Kjøretraseer som skal restaureres gjennom et samarbeidsprosjekt

Disse kjøresporene har reindriften tillatelse til å bruke gjennom verneforskrift og tillatelser som er gitt. Kjøresporene er planlagt at skal være en del av besøksstrategien og er ønsket at skal være på kart som offentliggjøres.

Styreleder viser til at merker man stier får man mer besøk langs slike stier

Styremedlem Olaussen spør om man kan søke Finnmarkseiendommen om midler for å få til et slikt prosjekt?

FeFo v/Bjørkli sier det finnes grønne midler, Giisá midler, men er ikke sikker på om de gir midler til et slikt tiltak. Giisá midler er støtteordning for et levende Finnmark. Giisá midler er også ment for å kunne bidra til samarbeid for et ryddigere Finnmark. Informasjon ligger på www.fefo.no

Styremedlem Wilhelmsen beskriver at kjørespor tar lang tid å få bort, de varer i mange år. Han viser til et eksempel på Valdakmyra/Váldatjeaggi, hvor et enkelt kjørespor har vart i

mange år. Det er forskjell på Stabbursdalen nasjonalpark som er svært nært allfarvei kontra Seiland som man må ta båt i lang tid får å komme til.

Styreleder sier man må se på dette prosjektet i et bærekraft- og miljøperspektiv. På Hjerkin har de tilbakeført naturen gjennom restaurering. Andre aktører kan være aktuelle bidragsyttere til et slikt prosjekt.

De stier man merker kan man beskrive lenger på og hvor langt du må gå underveis.

Stoppesteder kan være portaler. Fagturen nasjonalparkstyret hadde i 2022 gav erfaringer på hvordan man kunne få ting til.

Stabbursnes Naturhus og Museum – Det er ønskelig at folk søker informasjon på besøkssenteret først før de tar turen inn i verneområdene. Det er selvsagt også behov for noe informasjon inne i verneområdene.

Forvalter ønsker innspill til skilttinger

Man må gjøre en vurdering hvor man ser behovet for de. Det er ikke ønsket å ha mange plakater på ett sted, man må gjøre et strategisk valg. Få leser mye tekst, så man må tenke over hva man skal ha av informasjon på plakater/skilt. Så kort og konkret som mulig må disse være.

Det er laget til «lukk porten» skilt som skal settes opp ved alle porter i reingjerder. Dette ble gjort i sammenheng med konfliktdempende tiltaksprosjektet som Stabbursdalen nasjonalparkstyre og Skáíddeduottar siida samarbeidet om pga. Bastingammens plassering.

Skáíddeduottar siida uttrykker behov for å informere folk om båndtvang. Løshunder skaper mange problemer for reindriften. Men det er ikke bare reindriften som lider av dette, også fuglelivet som er sårbart lider pga. løshunder.

Forvalter informerer om at det skal informeres om dette på den nye nettsiden som snart skal publiseres.

Driftsmidler

Verneområdestyrer tildeles nå en liten sum som kan gå direkte på drift. Denne summen er symbolsk i forhold til de reelle behovene verneområdestyrene har rundt om i landet. Stabbursdalen nasjonalparkstyre er lovet 50 000 kr. eks. mva.

Forvalter informerer om drift av bygg og infrastruktur i Stabbursdalen

Det er tilrettelagt for bruk av hele vedstranger som man kan kappe ved til bålpyring ved de åpne byggene og to plasser langs Stabburselva.

Man har sørget for brannsikkerhet og nødplakater på byggene.

Skáíddeduottar sier at i tillegg til å ha nødplakater på Ivarstua og Bastingammen bør man prøve å finne koordinater på hvor man finner mobildekning.

Forvalter ønsker gjerne tips til dette tiltaket, da det vil være nyttig informasjon å formidle.

Styret har spesialtilpasset møbler til byggene.

Det vurderes oppgradering av bålplasser og utedo ved Rørkulphytta. Uthuset til Rørkulphytta må enten restaureres pga. dårlig tak eller bygges helt nytt. Da er det ønsket å se på mulighetene man har i merkevarestrategien. Det er gjort mye forskjellig i andre verneområder. Dette må skje i samarbeid med FeFo

Det er oppdaget råte på Bastingammen. Det har vært gjennomført en befaring for å undersøke gammen, men det er ikke konkludert hva som er årsaken til at skadene er oppstått. Forvaltningen må jobbe for å få gammen restaurert.

Det er fortsatt uavklart hvem som skal drifte Dilljohkabrua siden ingen er juridisk eier av den, men den er ønsket ivaretatt gjennom besøksstrategien.

Lompolaveien

Møteplasser langs veien brukes som parkeringer av besøkende. Man må vurdere å omgjøre noen av disse til parkeringsplassen og dette er allerede spilt inn gjennom uttalelser til Arealplanen.

Forvalter beskriver rapporten med Vegvesenet. I tillegg er innkjørselen til Lompolaveien ikke bra med tanke på sikkerhet, særlig om vinteren når folk som ønsker gå på ski skal krysse E6 med pulk, barn og hunder.

Skáideduottar siida uttaler at særlig Njeaiddan siida, men også Láhtin siida bruker denne snulommen om vinteren. Snulommen har begrenset med plass og kryssing av veien er ikke bra med tanke på HMS.

Forvaltning av parkeringsplassen

Det har vært utfordringer med drift. Blant annet utedoer i Stabbursdalen, som ikke skal finansieres over tiltaksmidler.

Forvaltningen drifter fuglefôringsstasjonen og grillkullbingen. Tilrettelegging for grilling på parkeringen er for å prøve å forhindre «vill-båling» rundt om parkeringsområdet.

Informasjonskanaler

App

Nestleder ønsker å utvikle en app som forteller «hvor er du», «hva finner du her», «hva må du ta hensyn til her» etc. Den kan oppgi en «huskeliste» på hvordan man bør opptre i verneområdet.

Sosiale medier

Styreleder orienterer om at Stabbursdalen nasjonalparkstyre har konto på sosiale medier som Facebook og Instagram. Disse kan brukes til fordel for forvaltningen.

Forvalter beskriver hvor komplisert det er å bruke sosiale medier om man skal nå ut til mange. Måten forvalter ble anbefalt å bruke dissekontoene under sosial mediekurs som hun tok, vil det bli særdeles krevende. I tillegg var det i utgangspunktet kun gladsaker og positive fremstillinger som var anbefalt under kurset. Styret har derimot behov for å nå frem med alle typer informasjon gjennom sine kontoer. Kontoene skal likevel brukes til fordel for forvaltningen og på best mulig måte fremover for å spre nødvendig informasjon.

Nettside

Stabbursdalen nasjonalparkstyre publiserer snart en nettside som skal gå på å orientere besøkende om det viktigste de må vite når de besøker Stabbursdalen. Fra før av har nasjonalparkstyret en nettside som kun orienterer om styrets aktivitet med forvaltningen.

Opprydding av henlagte båter

Dette er et tiltak nasjonalparkstyret vil prioritere fremover. Det vil ta tid å gjøre denne oppryddingen, blant annet pga. at man må ha hittegoods-ordning.

Det foreslås å ha båtbruktmarked på de båtene som viser seg å være eierløse, fremfor å destruere de.

Ny SNO stilling

SNO økes med 1 stilling igjen i 2024. Dette er positivt, både med tanke på arbeidsbelastningen den éne SNO-ansatte har i dag og HMS. Det har ikke fungert i praksis å hente inn SNO fra Alta til alle nødvendige oppdrag i Stabbursdalen.

Forvalter holdt en presentasjon med et sammendrag av sårbarhetsvurderingen fra 2020 som ble gjennomført i Stabbursdalen.

Rapporten beskriver behov tiltak i sårbar natur i Stabbursdalen. Fire rasteplasser og syv stier ble særskilt trukket fram i rapporten. Ytterligere fire traseer bør følges med på. Det bør også gjøres tiltak ved Fossekulpen for å forhindre at alle trekker ned til elva hvor fiskerne holder til. Tiltak som foreslås er blant annet stiforsterking, omlegging av stier, tilførsel av bålved for å skåne lokal vegetasjon langs Stabburselva, tiltak som heller eller steintrapper, eksempelvis langs Stabburselva grunnet slitasje langs elvekanten, samt en oppfordring til å unngå telting/camping noen steder grunnet sårbar natur. Utsett av båtsviller /stokker til båttopptrekk/- utsett ble også foreslått. Tilbakemeldingene fra rapporten ble diskutert under møtet. Forvaltningen må jobbe for å etterstrebe tiltak der det lar seg gjennomføre og skal vurdere hvert område som er påpekt konkret. Det må tas hensyn til sårbarhetsvurderingen i en besøksstrategi.

Miljødirektoratet har informert om at universell utforming ikke er ønsket innenfor verneområder, da dette anses som større inngrep enn hva som er ønskelig innenfor verneområder.

Rullering av besøksstrategi

Tilrettelegging vil skape mer aktivitet i områdene som er tilrettelagt, viser erfaringene. Dette må man ha med i vurderingene av besøksstrategien. Forvalter orienterer at forvaltningen ikke kan ha full oversikt over aktiviteten i verneområdet, men skal til enhver tid prøve å følge

opp endringer gjennom sin besøksstrategi. Blant annet finnes det «Instagram»-effekten hvor folk publiserer vakre bilder av naturen som gjør at flere besøker disse stedene. Og så har man f.eks. Strava som viser hvor det er attraktivt å gå, siden mange har gått der tidligere. Derfor skal besøksstrategien rulleres oftere enn forvaltningsplanen. Nasjonalparkstyret skal nå etterstrebe å få laget første utkast av planen, deretter vil den rullere hvert 5 år.

Alle oppfordres til å sende inn innspill til besøksstrategien.

Referent: Karoline Salmila, Møte slutt: 21:30